

Skriveni Novi Sad

ALMAŠKI KRAJ

Almaški kraj je naselje uskih krivudavih ulica koje se širi počevši od sedišta Matice srpske. Nastalo je u prvoj polovini 18. veka doseljavanjem stanovnika iz obližnjeg Almaša. U Almaškoj ulici se nalazi najveća pravoslavna crkva u Novom Sadu, Sveta Tri Jerarha, poznatija kao Almaška crkva, koja je podignuta u klasicističkom stilu između 1797. i 1808. na mestu starijeg hrama. Crkva je spomenik kulture od izuzetnog značaja. Ikonostasnu pregradu u crkvi rezbario je Aksentije Marković, a ikone su rad Arsenija Teodorovića (1768-1826), jednog od najznačajnijih i najuticajnijih srpskih slikara 18. i 19. veka. Zidne slike i one na svodu naosa takođe je uradio Arsenije Teodorović, dok su delovi oltarskog prostora ukrašeni slikama ukrajinskog slikara Andreja Šaltiste. Ikonu na Bogorodičinom tronu uradio je slavni srpski slikar Uroš Predić (1857-1953). Istoričari umetnosti smatraju da su ikone ikonostasa Arsenija Teodorovića među najboljim njegovim ostvarenjima.

Na mestu nekadašnje fabrike za bojenje svile uz stari fabrički dimnjak otvorena je nova kulturna stanica koja će brojnim programima i sadržajima obogatiti kulturnu ponudu grada kao Evropske prestonice kulture 2022. godine.

Info: Almašku crkvu možete obići ukoliko nije služba u toku ili ukoliko se ne dešava neki drugi obred. Grupne posete obavezno najaviti +381 (0)21 551 774

JEVREJSKA ULICA

Jevrejska ulica u Novom Sadu je deo nekadašnjeg Jevrejskog kvarta koji se formirao počev od 1748. Magistrat, tada Slobodnog kraljevskog grada, Novog Sada je za geto odredio deo "Osečke", kasnije Futoške ulice. Ulica je pratila rast i razvoj Grada, pa i njegova stradanja od kojih je naročito razorno bilo bombardovanje topovima sa Petrovaradinske tvrđave 1849, za vreme Bune. Tokom 19. veka obnovljena Jevrejska ulica je bila puna velikih i manjih trgovina, zanatskih radnji, lekarskih ordinacija, manufaktura i porodičnih kuća uglednih Novosađana. Danas je Jevrejska ulica prometna gradska magistrala kojom dominira novosadska Sinagoga. Savremena novosadska Sinagoga, sa zgradama Jevrejske škole i Jevrejske opštine je prostorno kulturno-istorijska celina izgrađena 1909. Prema zamislima peštanskog arhitekta Lipota Baumhorna. Ovaj monumentalni kompleks jedan je od najvećih u ovom delu Evrope.

Lipot Baumhorn (1860-1932) je bio peštanski arhitekta čiji graditeljski poduhvati, među kojima dominiraju sinagoge, danas spadaju među najreprezentativniju arhitektonsku, secesijsku baštinu mnogih srednjeevropskih gradova. Baumhorn je počev od 1880. u Austrougarskoj izgradio 25 sinagoga, od kojih i dve u Vojvodini – u Zrenjaninu i Novom Sadu. Danas se u središnjoj zoni Novog Sada nalaze sledeći secesijski reprezentativni graditeljski umeća Lipota Baumhorna: kompleks Sinagoge koju čine zgrade samog hrama, Jevrejske škole i Jevrejske opštine (1906-1909), Zgrada Štedionice – danas Zgrada Vojvođanske banke (1904) Menratova palata (1908) i Palata advokata Tomina (1909).

SREMSKA KAMENICA

Sremska Kamenica je deo grada Novog Sada, a nalazi se u podnožju Fruške Gore. Poznata je po posebnoj mikroklimi ugodnoj za boravak. Centrom dominiraju crkve i spomenik Jovanu

Jovanoviću Zmaju. Srpska pravoslavna Crkva Rođenja Bogorodice je barokna građevina izgrađena 1758. na mestu starijeg hrama. Ikonostas je oslikao Stefan Gavrilović 1802. Rimokatolička Crkva Našašće Svetog Križa na Zmajevom trgu sagrađena je 1811. U Sremskoj Kamenici se nalaze sledeći spomenici i institucije kulture: Dvorac Marcibanji-Karačonji se nalazi u Kameničkom parku. Sadašnji izgled objekta je iz 1836. Kamenički park je prostrani uređeni park prvobitno formiran oko dvorca. Spomenik Jovanu Jovanoviću Zmaju (1833-1904), pesniku, lekaru i članu Srpske kraljevske akademije, podseća na činjenicu da je on naš najčitaniji i za čitave generacije, najomiljeniji dečji pesnik. Kuća u kojoj je živeo slavni pesnik i lekar, Jovan Jovanović Zmaj od 1875. do 1904. danas je Zmajev muzej.

Ime Jovana Jovanovića Zmaja omiljenog dečijeg pesnika nosi glavna ulica u pešačkoj zoni Novog Sada, kao i najstarija gimnazija u gradu. Zmaju u čast svake godine se u Novom Sadu organizuju "Zmajeve dečje igre", jedan od najvećih dečjih festivala u Srbiji.

Info: Zmajev muzej + 381 (0)21 462-810 www.museumns.rs Smeštaj je moguć: Prenočište "Vila Evandjelina" www.vilaevandjelina.com Prenočište "Zmajevo gnezdo" www.zmajevognezdo.rs Prenočište "Ilidža" tel: +381(0)21 462 860 Na obali Dunava je čarda Udruženje ribolovaca i ljubitelja Dunava "Sremac", Karađorđeva 16, +381 (0)21 462-267, (0)64 660-9707.